

Squatterři a jak na ně

RADIM POLČÁK

To, že jsme si v minulých dílech našeho miniseriálu stručně řekli, co se v oblasti registrace doménových jmen smí a co nikoli, je sice hezké, nicméně k čemu by byl zákonný zákaz, pokud by nebylo možné si jeho dodržování vynutit. Právní teorie v této souvislosti hovoří o dvojici pojmů právo a nárok. To, že máme na něco, případně k něčemu právo, totiž samo o sobě nemusí znamenat, že si toto právo můžeme za patřičné asistence státu rovněž vynutit. Typickým příkladem práva bez nároku jsou takzvané naturální obligace, z nichž nejznámějšími jsou nároky ze sázek a her. Pokud se vám tedy stane, že na kolegovi vyhrajete při pokeru např. automobil nebo závazek, či že vaši tchyni vezme na dvouměsíční dovolenou, máte na svoji výhru samozřejmě právo, nicméně u soudu byste se svým nárokem rozhodně nespěli.

Většina ostatních práv však o nárok ochuzena není a mezi taková se řadí i práva na ochranu jména, firmy, práva chránící soutěžitele a spotřebitele proti nekalosoutěžnímu jednání a konečně i práva z ochranných známek a jiných chráněných označení – tedy práva, jichž se, jak jsme si řekli v minulých dílech, můžeme dovolávat proti squatterům a jiným pochybným existencím. Při vznášení nároků ale musíme dávat pozor na to, zda nám je zákon pro konkrétní případ poskytuje či nikoli – zde by byl ale výklad poměrně složitý, a tak nezbývá než odkázat na radu odborníka.

NÁROK NA ZDRŽENÍ SE A NA ODSTRANĚNÍ NÁSLEDKŮ

Tyto dva základní nároky mají společné to, že jejich cílem je odstranění nežádoucího jednání nebo jeho projevů. Zatímco právo na odstranění následků jednání působí spíše do minulosti a má vztah k jednání, které se již uskutečnilo a jehož následky se již nějakým způsobem projeví, je nárok na zdržení se zaměřen spíše k budoucnosti a jeho cílem je znemožnit škůdci, aby nadále páchal to, co páchá.

Rozlišování mezi těmito dvěma nároky v právu doménových jmen není zcela jednoduché. Pokud například vzneseme nárok na převod registrace, dojde tím částečně k nápravě závadného stavu a zároveň se tím znemožní squatterovi pokračovat v jeho činnosti (tedy squatu našeho jména). Tím se však nemusíme příliš zabývat, neboť soudu stačí, označíme-li svůj nárok dostatečně určitým způsobem. Nemusíme přitom specifikovat, zda se jedná o nárok na zdržení se, na odstranění následků nebo jiný. Nemusíme se rovněž děsit toho, že v různých zákonech jsou tyto dva nároky označeny různými slovy (zdržení se, upuštění, a podobně), jejich povaha je totiž v podstatě stejná.

NÁROK NA NÁHRADU ŠKODY

Právní teorie rozlišuje dva základní druhy škod, a to takzvanou škodu skutečnou (lat. *damnum emergens*) a ušlý zisk (lat. *lucrum cessans*). Škoda je obecně hmotná újma, která objektivně existuje a její velikost – a konečností i existencí samotnou – je možné prokázat exaktními prostředky. Pokud tedy budeme žádat náhradu škody, musíme se připravit na to, že budeme soudem vyzváni k tomu, abychom svůj nárok náležitě doložili – takzvané důkazní břemeno totiž v těchto případech leží vždy na tom, kdo náhradu žádá. Klíčovým pojmem pak je zde určitost – jestliže budeme žádat ušlý zisk, není možné doložit nárok pouze slovním vyjádřením ve stylu „asi bych vydělal něco okolo“, ale je nutné počítat a počítat, a to na základě přesných údajů.

CO BYCHOM RÁDI? - 6. DÍL

Všechno uvedené hraje v právu doménových jmen bohužel proti poškozovaným. Komunikační potenciál, o nějž jsme kvůli squatterům připraveni, případně ekonomický potenciál internetového projektu, který ještě nevzniknul, se totiž zpravidla přesně spočítat nedá. To samozřejmě neznamená, že bychom náhradu škody žádat nemohli – typickým příkladem je prokazatelný pokles tržeb kvůli výskytu parazita (viz minulý díl) – platí pouze, že pokud svůj nárok jako náhradu škody označíme, musíme se připravit na to, že jej budeme muset náležitě doložit.

NÁROK NA PŘIMĚŘENÉ ZADOSTIUCINĚNÍ

Pro případy, kdy újmu nelze vyjádřit v penězích, zná právo institut takzvaného přiměřeného zadostiucinění. Ten se nám může v doménových sporech velice hodit, neboť je stavěn právě na případy, kdy újma je charakteru nehmotného, nicméně je možné ji nějakým způsobem zmírnit nebo nahradit. To, že nám někdo zabránil v kvalitní komunikaci, že poškodil naše dobré jméno nebo že zabránil vzniku slibného projektu, jsou právě případy tohoto typu. Při žádosti o přiměřené zadostiucinění samozřejmě rovněž předkládáme důkazy, neboť existenci újmy prokázat musíme. Už ale není nutné prokazovat její výši. Poněkud benevolentnější charakter institutu zadostiucinění se však projevuje v tom, že soud má v jeho přiznání zcela volné ruce. Jestliže tedy prokázaná výše škody zavazuje soud k jejímu přiznání, neznamená prokázaná nehmotná újma v tomto směru pro soud žádnou povinnost. Způsob zadostiucinění a tudíž i to, zda bude přiznáno v peněžní nebo nepeněžní formě, je tedy plně na úvaze soudu.

A last but not least: O výše uvedených nárocích platí, že ve valné většině případů je lze uplatnit kumulativně. Tento postup pak v praxi nelze než doporučit. Jakmile se tedy rozhodnete svůj nárok vznést, zamyslejte nejprve nad tím, co všechno byste od squattera mohli požadovat. Je přitom poměrně běžné, že v případech podobných doménovým sporům, jsou vznášeny všechny jmenované nároky vedle sebe, přičemž soud pak rozhoduje, který z nich a v jaké výši přizná, a který nikoli. O tom, jak svůj nárok soudům případně jiným institucím přednést, bude pak příští díl.

3 0069/FEL □